

FATURAYA VEYA FATURANIN İÇERİĞİNE İTİRAZ SÜRESİ (E-FATURA & E-ARŞİV FATURA DAHİL)

Fatura, Vergi Usul Kanunu 229.maddede “*Fatura satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*” şeklinde tanımlanmıştır. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nda geçen fatura ve benzeri vesika tabiri Vergi Usul Kanununda düzenlenen vesikaları ifade etmektedir. Söz konusu vesikalar, Vergi Usul Kanununun 229, 233, 234, 235 ve 236 ncı maddelerinde fatura, perakende satış vesikası, gider pusulası, müstahsil makbuzu ve serbest meslek makbuzu olarak düzenlenmiştir.

Her tacirin 6102 sayılı Ticaret Kanunu gereği yaptığı iş karşılığında fatura kesme ve verme yükümlülüğü bulunmaktadır. Ticari bir işin ispatı için ticari davalarda en çok kullanılan delil faturadır. Faturanın delil olarak addedilebilmesi için, taraflar arasında bir sözleşmenin varlığı gerekmektedir.

Faturanın içeriğinde neler bulunur?

Düzenlenen fatura Vergi Usul Kanunu’nun 230. maddesinde belirtilen bilgileri içermeli, usulüne uygun düzenlenmiş olmalı ve faturanın münderecatı (içeriği) doğru olmalıdır. Taraflar arasında ticari bir ilişki yokken kesilen ve bir şekilde karşı tarafça teslim alınıp itiraz edilmeyen fatura, teslim alan tarafa ödeme yükümlülüğü doğurmayacaktır çünkü faturaya dayanak oluşturan bir ilişkinin varlığı gerekmektedir. Temel borç ilişkisinin sözlü bir sözleşmeye dayanması halinde temel borç ilişkisinin faturayı veren kişi tarafından kanıtlanması gerektiği hakim görüşü olarak ortaya çıkmıştır.

Uygun olarak düzenlenen faturaya itiraz edilmemesi teslim alan adına içeriğin kabulü anlamına gelecek ve bu fatura ticari delil niteliği kazanacaktır. Düzenlenen bir faturanın, düzenleyenin defterlerine yasal hükümler çerçevesinde kayıt edilmesi zorunludur. Vergi Usul Kanunu 219. maddesi faturaların deftere kaydı ile ilgili süreleri belirtmiştir.

- Bu hükme göre faturanın 10 gün içinde defter ve kayıtlara işlenmesi gerekmektedir. Ticari defterlerin de delil sayıldığı ve taraflara ispat konusunda büyük kolaylık sağladığı unutulmamalıdır.

Türk Ticaret Kanunu 21.maddesine göre ; “(1) *Ticari işletmesi bağlamında bir mal satmış, üretmiş, bir iş görmüş veya bir menfaat sağlamış olan tacirden, diğer taraf, kendisine bir fatura verilmesini ve bedeli ödenmiş ise bunun da faturada gösterilmesini isteyebilir.*

(2) *Bir fatura alan kişi aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde, faturanın içeriği hakkında bir itirazda bulunmamışsa bu içeriği kabul etmiş sayılır.*

(3) *Telefonla, telgrafla, herhangi bir iletişim veya bilişim aracıyla veya diğer bir teknik araçla ya da sözlü olarak kurulan sözleşmelerle yapılan açıklamaların içeriğini doğrulayan bir yazıyı alan kişi, bunu aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde itirazda bulunmamışsa, söz konusu teyit mektubunun yapılan sözleşmeye veya açıklamalara uygun olduğunu kabul etmiş sayılır.”*

Bu maddenin 2.fıkrası özellikle ispat yükünün yer değiştirmesi açısından son derece önem arz etmektedir. Faturaya itiraz için en güvenilir yol itirazın noter aracılığıyla yapılmasıdır. Süresinde itiraz edilen faturanın ticari ilişkiye uygun olarak kesildiği ve gerçeği yansıttığının ispat yükü faturayı veren tarafta olacaktır.

Faturaya kaç gün içinde itiraz edilmelidir?

Faturayı teslim aldığı tarihten itibaren 8 gün içinde faturaya ya da fatura içeriğine itiraz etmeyen kişi fatura içeriğini kabul etmiş sayılır. Bu durumda faturayı düzenleyen lehine karine teşkil edecek ve fatura yazılı delil haline gelecektir. Faturaya veya içeriğine itiraz etmeyen taraf, bu bilgilerin doğru olmadığını iddia ederse ispat yükü kendisine geçecektir.

İtiraz süresi hangi gün başlar?

Tüm bu nedenlerden dolayı faturaya itiraz süresinin geçirilmemesi gerekmektedir. 8 günlük itiraz süresinin faturanın teslim alındığı gün mü yoksa ertesi gün mü başlayacağı tartışma konusudur. Türk Borçlar Kanunu ve Vergi Usul Kanunu'nda zamanaşımı süresinin nasıl hesaplanacağına ilişkin hükümler bulunmaktadır. Bu hükümler uyarınca zamanaşımı süreleri hukuki olayın gerçekleştiği günün ertesi gününden başlayarak hesaplanır. Söz konusu faturaya itiraz süresine ilişkin TTK md.21/2 lafzına baktığımızda ise *“aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde”* ibaresini görüyoruz. Bu nedenle genel zamanaşımı hükümleri değil bu kanun maddesindeki özel ibare dikkate alınacaktır.

Diğer bir deyişle söz konusu fatura teslim alındığı andan itibaren, aynı gün içinde zamanaşımı süresi başlayacaktır, 8 günlük sürenin hesaplanmasında teslim alındığı gün de sayılacaktır. İtiraz süresinin geçmemesi için bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu açıklamalarımızın tamamı kâğıt ortamında düzenlenene fatura ve benzeri vesikalar için çok önemliken hayatımıza bir süredir giren e-uygulamalar için pratiğini önemli ölçüde değiştirmiştir. Özellikle e-fatura / e-arşiv fatura ile birlikte çok sayıda mükellef türü satış ve hizmetlerini elektronik belgelerle tevsik etmek zorunda kalmışlardır. Peki bu tür belgelere nasıl itiraz edilebilir.

e-Faturaya Nasıl İtiraz Edilir?

e-Faturalar sistem üzerinde “Ticari” ve “Temel” olarak iki farklı senaryo ile düzenlenmektedir.

Ticari senaryo ile düzenlenmiş olan e-faturaya, 8 günlük süre içerisinde sistem üzerinden **RED** yanıtı verilerek iptal edilir.

Temel senaryo ile düzenlenen faturalara, sistem üzerinden RED yanıtı göndermek mümkün değildir. Bu nedenle temel senaryo ile düzenlenen e-faturalara, 8 günlük süre içerisinde, kâğıt faturalarda olduğu gibi itiraz etmek gerekir.

Temel senaryoda düzenlenen e-fatura iptallerinde Gelir İdaresi Başkanlığının Şubat 2019'da yayımladığı “e-Fatura İptal Portalı Kullanım Kılavuzu” esas alınmalıdır.

Kılavuza göre (sayfa 5) temel fatura sisteminde itiraz/iptal işlemlerini gerçekleştirilmesi özellikle sistem bilgileri ile beyan, bildirim ve formlardaki bilgilerin uyumluluğunun sağlanması açısından tavsiye edilmektedir.

Süresinden (8 Günden) Sonra e-Faturaya İtiraz Edilebilir mi?

e-Faturalara, süresinden sonra kâğıt faturalarda olduğu gibi harici yollar ile itiraz edilebilir.

Yapılan itirazların satıcı tarafından kabul edilme zorunluluğu bulunmamakta olup; düzenlenmiş e-Faturanın, taraflar arasındaki işlemlere dayanak teşkil etmesine hukuki bir engel bulunmamaktadır.

Harici itiraz yolları ile gerçekleştirilen itiraz işlemleri ve bu itiraz işlemlerinin sonucuna göre faturanın iptal edilmiş olup olmadığının, e-Fatura sistemi üzerinden takip edilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, ticari fatura senaryosunda düzenlenen e-Faturalara e-Fatura uygulaması üzerinden, temel fatura senaryosunda düzenlenen e-Faturalara da e-Fatura İptal Portalı üzerinden itiraz/iptal işlemlerini

gerçekleştirilmesi özellikle sistem bilgileri ile beyan, bildirim ve formlardaki bilgilerin uyumluluğunun sağlanması açısından önemlidir.

e-Arşiv Fatura Nasıl İptal Edilir?

e-Arşiv fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflerin düzenlediği e-Arşiv faturaları uygulama üzerinden iptal edilebilmektedir. İptal edilen e-Arşiv faturalara ait bilgiler takip eden günün akşamına kadar e-Arşiv raporunda GİB'e raporlanmaktadır.

GİB üzerinden 1 Mayıs 2021 e-Arşiv faturalarına nasıl itiraz edileceğine, e-Arşiv faturaların iptalinin nasıl sağlanacağına ilişkin bir kılavuz yayımlandı. Bu kılavuzda fatura, iptal/itirazında neler yapılacağı adım adım belirtilmiştir.

509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ kapsamında düzenlenen e-Belgelere ilişkin olarak

- 6102 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca
 - noter aracılığıyla,
 - taahhütlü mektupla,
 - telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak KEP sistemi ile yapılan ihbar veya ihtarlar ile e-Belge iptal işlemlerinin 1/5/2021 tarihinden itibaren, kılavuzda belirtilen usul, esas ve süreler içinde, elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemine bildirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

E-belge uygulamalarına taraf olanların sistem üzerinden iptal işlemi gerçekleştirmeleri mümkün olmakla birlikte, taraflar Türk Ticaret Kanunu'nun 18. maddesi 3.fıkrasında belirtilen harici yöntemleri de kullanabilirler.

Ancak bu durumda da harici yollarla yapılan (noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile) işlemlerin sistem üzerinden bildirilerek alıcı/satıcı onayına sunulması gerekmektedir.

Türk Ticaret Kanunu 21.maddesi 2.fıkrası uyarınca "Bir fatura alan kişi aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde, faturanın içeriği hakkında bir itirazda bulunmamışsa bu içeriği kabul etmiş sayılır" hükmü bulunmaktadır.

e-Arşiv Fatura ve e-SMM belgelerinin iptal işlemlerinde 8 günlük sürenin tespiti e-belgenin alıcıya iletme tarihinden itibaren başlar. İptal işlemi her durumda 8 günlük süre içinde yapılmalıdır.

Saygılarımızla,